

765 Sayılı Türk Ceza Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 16 . 6 . 1979 - Sayı : 16668)

No.
2245

Kabul tarihi
7 . 6 . 1979

MADDE 1. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 179 ncu maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir :

Madde 179. — Bir kimse diğer bir kimseyi gayrimeşru surette kişi hürriyetinden mahrum ederse bir yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin liradan az olmamak üzere ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Eğer suçlu bu fiili işlemek için yahut işlediği zamanda tehdit veya kötü muamele eder veya hile kullanır yahut bu fiili öç alma kastıyla veya dini veya milli bir maksatla yahut 499 ncu maddedeki haller dışında maddi çıkar sağlama kastıyla veya siyasi veya ideolojik veya sosyal görüş ayrılıklarından kaynaklanan herhangi bir amaçla işler yahut mağduru askerlikte kullanılmak üzere yabancı bir ülkeye teslim ederse verilecek ceza üç yıldan sekiz yıla kadar ağır hapis ve onbin liradan az olmamak üzere ağır para cezasıdır.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı fiillerin silahla veya birden çok kişi tarafından birlikte işlenmesi halinde ceza üçte birden yarıya kadar artırılır.

MADDE 2. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 188 nci maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir :

Madde 188. — Bir kimse bir şeyi işlemek veya işlemesine müsaade etmek ya da o şeyi işlememeye mecbur etmek için diğer bir kimseye zor kullanır veya onu tehdit eder veya yetkisi olmadan veya yasalara aykırı olarak bir konuda bilgi vermesini veya inancını veya siyasi veya sosyal görüşünü açıklamasını isterse altı aydan bir yıla kadar hapis ve bin liradan üçbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Bu kimse tasarladığı sonucu elde etmişse hapis cezası bir yıldan iki yıla ve ağır para cezası ikibin liradan beşbin liraya kadardır.

Birinci fıkradaki eylemler silahla ya da kendini tanımayacak bir hale koyarak ya da birkaç kişi tarafından birlikte ya da imzasız bir mektup ya da özel işaretlerle ya da var olan veya var sayılan gizli bazı örgütlerin oluşturdukları tehdit gücünden yararlanarak işlenmiş ise üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.

Bu suretle istenilen sonuç elde edilmişse beş yıldan sekiz yıla kadar ağır hapis cezası verilir ve ayrıca beş yıl genel güvenlik gözetimi altında bulundurulabilir.

Bir kimse, gayrimeşru olarak kamu hizmetlerinin görülmesine ayrılan yapılara veya eklentilerine girilmesine veya orada kalınmasına kişiler veya eşya üzerinde zor kullanarak veya başkalarını tehdit ederek engel olursa, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Bir kimse, gayrimeşru olarak her türlü eğitim ve öğretim kurumlarına veya öğrencilerin toplu olarak oturdukları yurt veya benzeri yerlere veya bunların eklentilerine girilmesine veya orada kalınmasına kişiler veya eşya üzerinde zor kullanarak veya başkalarını tehdit ederek engel olursa yukarıdaki fıkrada gösterilen ceza ile cezalandırılır.

Yukarıki fıkrada gösterilen hal dışında eğitim ve öğretim çalışmalarının kesilmesine veya ara verilmesine haksız eylem ve davranışlarıyla neden olanlara altı aydan iki yıla kadar hapis cezası verilir.

Yukarıdaki iki fıkrada gösterilen eylemler suçun işlendiği eğitim veya öğretim kurumlarının öğrencisi olmayan veya suçun işlendiği yurt veya benzeri yerlere yetkili makamlarca kabul edilmiş bulunmayan ya da öğrenci olmadığı halde bu gibi yerlerde kalan kişiler tarafından işlenirse verilecek ceza, altıncı fıkradaki halde üç yıldan beş yıla, yedinci fıkradaki halde ise bir yıldan üç yıla kadar hapidir.

Yukarıdaki son dört fıkrada gösterilen eylemler; silahla veya kendini tanımayacak hale koyarak ya da birkaç kişi tarafından birlikte veya var olan veya var sayılan bazı gizli örgütlerin oluşturdukları tehdit gü-

cünden yararlanarak işlenmiş ise beş yıldan sekiz yıla kadar ağır hapis cezası verilir ve ayrıca beş yıl genel güvenlik gözetimi altında bulundurulur.

MADDE 3. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 235 nci maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir :

Madde 235. — Memurlardan biri görevini yaptığı sırada görevine ilişkin olarak kamu adına kovuşturmayı gerektiren bir suç işlendiğini öğrenip de ilgili daireye bildirmede ihmal ve gecikme gösterirse dört aydan iki yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır ve bu cezaya, öğrenilen suçun önemine göre ayrıca süreli veya süresiz memuriyetten mahrumiyet cezası da eklenir.

Eğer fail, adli kolluk memurlarından biri ise verilecek ceza bir yıl hapis cezasından aşağı olamaz ve her halde memuriyetten süresiz mahrumiyet cezası da hükmolunur.

MADDE 4. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 253 ncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir :

Her kimse bir rütbe veya memuriyetin veya bir mesleğin resmi elbisesini yetkisi olmaksızın açıktan açığa giyer veya hakkı olmayan nişan veya madalyaları takarsa üç aydan bir yıla kadar hapis ve ikibin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır. Böyle bir elbise giyerek elbisenin belirlediği meslek ve memuriyetle ilgili işler yapanlara altı aydan iki yıla kadar hapis ve binbeşyüz liradan üçbin liraya kadar ağır para cezası verilir. Bu elbisenin sağlayacağı kolaylık ve olanaklardan yararlanarak bir cürüm işlenirse, yalnız bu eylemden ötürü yukarıdaki cezalar üçte birden yarıya kadar artırılarak hükmolunur.

MADDE 5. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 254 ncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir:

Eylem silahla bir kişi tarafından işlenmiş ise iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir. Eylemin iki veya daha çok silahlı kişiler tarafından anlaşarak birlikte veya silahsız ve anlaşma olmasa bile toplanmış beşten çok kişiler tarafından işlenmesi halinde verilecek ceza beş yıldan az olamaz.

MADDE 6. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 258 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir:

Eylem silahla bir kişi tarafından işlenmişse iki yıldan üç yıla kadar hapis cezası verilir. Eylemin iki veya daha çok silahlı kişiler tarafından veya silahsız olsa bile toplanmış beşten çok kişiler tarafından işlenmesi halinde verilecek ceza üç yıldan beş yıla kadar hapis cezasıdır.

MADDE 7. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 264 ncü maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir:

Madde 264. — Her kim ait olduğu merciden ruhsat almaksızın dinamit veya bomba veya buna benzer yıkıcı veya öldürücü alet veya barut ve benzeri ateşli ecza yapar veya bunları yabancı bir ülkeden Türkiye'ye sokar veya sokmaya aracı olur veya ülke içinde bir yerden diğer bir yere götürür veya yollar veya götürmeye bilerek aracılık ederse, beş yıldan sekiz yıla kadar hapsolunur ve kendisinden onbeşbin liradan altmışbin liraya kadar ağır para cezası alınır.

Birinci fıkradaki eylemleri işlemek amacı ile teşekkül vücuda getirenlerle yönetenler veya teşekküle mensup olanlar tarafından sözü geçen fıkrada yazılı suçlar işlenirse failer hakkında on yıldan onbeş yıla kadar ağır hapis ve ellibin liradan yüzbin liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

İkinci fıkradaki hal dışında, iki veya daha çok kimselerin toplu olarak birinci fıkrada yazılı suçları işlemeleri halinde sekiz yıldan oniki yıla kadar ağır hapis ve yirmibeşbin liradan yetmişbeşbin liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Birinci fıkrada yazılı eylemleri işlemek amacıyla iki veya daha çok kimselerin önceden anlaşıp birleşmeleri teşekkül sayılır.

Ruhsatsız bu gibi şeyleri taşıyanlar veya bulunduranlar veya satanlar veya satmaya çalışanlar veya alanlar üç yıldan beş yıla kadar ağır hapis, onbin liradan yirmibin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır. Bu şeylerin cins ve miktar itibarıyla vahamet göstermesi halinde beş yıldan sekiz yıla kadar ağır hapis ve yirmibeşbin liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası hükmolunur. Mahkemece bunların cins ve miktarının

önemsiz sayılması ve failin meslek, kişilik ve ahlaki eylemleri yönünden tehlikesiz sayılması halinde hükmolunacak ceza bir aydan bir yıla kadar hapis ve bin liradan üçbin liraya kadar ağır para cezasıdır.

Birinci fıkrada yazılı şeyleri, meskûn yerde veya çevresinde ya da halkın gelip geçtiği bir yerde ateşleyenler veya patlatanlar yahut bırakanlar, eylemleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde beş yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezası ve onbin liradan az olmamak üzere ağır para cezasıyla cezalandırılırlar. Suçun halkın toplu olarak bulunduğu yerlerde veya kamu hizmetlerinin görülmesine ayrılmış binalarda işlenmesi halinde, suç daha ağır bir cezayı gerektirse bile ayrıca bu eylemden dolayı aynı cezaya hükmolunur.

Her kim korku, kaygı veya panik yaratabilecek biçimde her ne amaç ve nedenle olursa olsun, meskûn bir yerde veya çevresinde veya özel veya resmi veya genel yapılara ya da her türlü taşıt araçlarına ya da halkın toplu olarak buldukları diğer yerlere silahla ateş ederse, eylem başka bir suçu oluştursa bile ayrıca iki yıldan aşağı olmamak üzere hapis ve beşbin liradan az olmamak üzere ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Yukarıdaki iki fıkrada yazılı eylemler, iki veya daha çok kişi tarafından birlikte veya taşıt aracı veya suçun icrasını kolaylaştırıcı başkaca araçlar kullanarak işlenirse cezalar üçte birden yarıya kadar artırılarak hükmolunur.

MADDE 8. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 5 nci babının 2 nci faslının başlığı ile 313 ncü maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir:

Cürüm İşlemek İçin Teşekkül Meydana Getirenler:

Madde 313. — Her ne surette olursa olsun cürüm işlemek için teşekkül meydana getirenlerden her biri yalnız teşekkülü meydana getirmekten dolayı iki yıldan beş yıla kadar ağır hapis cezasıyla cezalandırılır.

Bu teşekkül halk arasında korku, endişe veya panik yaratmak ya da siyasi veya sosyal bir görüşten kaynaklanan amaçla ya da ammenin selameti aleyhine cürümlerle kasten adam öldürmek veya yağma ve yol kesmek ve adam kaldırmak cürümlerini işlemek için meydana getirilmişse verilecek ceza beş yıldan sekiz yıla kadar ağır haptir.

Teşekkül mensupları dağlarda ve kırlarda veya genel yollarda veya meskûn yerlerde içlerinden iki veya daha ziyadesi silahlı olarak dolaşır veya buluşma yerlerinde ya da emin bir yerde silah saklarsa birinci fıkradaki halde üç yıldan altı yıla ikinci fıkradaki halde yedi yıldan on yıla kadar ağır hapis cezası verilir.

Teşekkülün yöneticileri hakkında yukarıdaki fıkralar uyarınca hükmedilecek ceza üçte birden yarıya kadar artırılır.

Bu maddeye göre tayin olunan ceza sürelerine eşit bir süre ile genel güvenlik gözetimi altında bulundurmaya da karar verilir.

Bu maddede yazılı teşekkül, iki veya daha fazla kimsenin birlikte cürüm işlemek amacı etrafında birleşmeyle oluşur.

Bu kanun ve diğer kanunlarda yer alan özel hükümler saklıdır.

MADDE 9. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 314 ncü maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir:

Madde 314. — Yukarıdaki madde uyarınca meydana getirilen teşekküllerin mensuplarına bilerek ve isteyerek barınacak yer gösteren veya erzak yahut silah ve cephaneye tedarik veya başka yollardan yardım edenlere, başka bir suçu oluştursa bile ayrıca bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası hükmolunur. Bu yardım dernek, siyasi parti, işçi ve meslek kuruluşlarına veya bunların yan kuruluşlarına ait bina, lokal, büro veya eklentilerinde ya da öğrenim kurumlarında veya öğrenci yurtlarında veya bunların eklentilerinde yapılırsa yukarıdaki cezanın iki katı hükmolunur.

Bu suretle usul ve fîruundan olan hısımlarından veya karı veya koca veya kardeşinden birine barınacak yer gösteren veya yiyecek veya içecek sağlayan kişi hakkında bu cezalar yarısından üçte ikisine kadar azaltılır.

MADDE 10. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 315 nci maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir:

Madde 315. — 313 ncü maddede sözü edilen teşekkül mensuplarının teşekkülün devamı süresince veya meydana geliş amaçları gereği olarak işledikleri cürümlerden dolayı 78 nci maddenin uygulanmasından hâsıl olacak ceza üçte birinden yarıya kadar artırılır.

MADDE 11. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 384 ncü maddesinin I, II ve III sayılı bölümleri aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir:

I - Zor veya nüfuz kullanarak veya tehditle veya hileyle kara ulaşım aracının hareket etmesini engelleyen, ettirmeyen veya hareket halinde bulunanları durduran veya gitmekte olduğu yerden başka yere gönderten kimse bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Eylem halkın yararlanmasına arz edilmiş kara ulaşım aracı hakkında işlenirse iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.

Eylem silahla veya iki veya daha çok kişi tarafından birlikte işlenirse ceza yarı oranında artırılır.

II - Zor veya nüfuz kullanarak veya tehditle veya hileyle deniz ulaşım aracını hareket ettirmeyen veya hareket halinde bulunanları durduran veya gitmekte olduğu yerden başka bir yere götürüveya gönderten kimse iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Eylem halkın yararlanmasına arz edilmiş deniz ulaşım aracı hakkında işlenirse üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası verilir.

Eylem silahla veya iki veya daha çok kişi tarafından birlikte işlenirse ceza yarı oranında artırılır.

III - Her kim bir uçağı kaçırsın veya hareket etmesine engel olur veya bu eylemlere teşebbüs ederse üç yıldan beş yıla kadar ağır hapis cezasıyla cezalandırılır.

Kaçırılan veya hareketi engellenen veya bu eylemlere teşebbüs edilen uçak halkın yararlanmasına arz edilmiş ise dört yıldan altı yıla kadar hapis cezası verilir.

Kaçırma veya hareketi engelleme veya bunlara teşebbüs eylemleri zorla veya tehditle veya hileyle işlenirse birinci fıkrada yazılı durumda dört yıldan altı yıla, ikinci fıkrada yazılı durumda beş yıldan yedi yıla kadar ağır hapis cezası verilir.

MADDE 12. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 516 ncü maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir:

Madde 516. — Bir kimse her ne şekilde olursa olsun diğer bir kimsenin taşınır veya taşınmaz malını yıkar veya yok eder veya bozar ya da bunlara zarar verirse zarar görenin şikâyeti üzerine bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin liradan üçbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Eylem :

1. Görevinden ötürü öç almak amacıyla bir memurun zararına,
2. Kişilere karşı şiddet kullanarak veya 493 ncü maddenin birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen araçlardan biri ile,
3. Kamuya ait veya kamu hizmetine veya bir din ve mezhebin ibadetine ayrılmış yapılara veya bunların eklentilerine veya taşınır nitelikteki eşya veya parçalarına ya da askeri yapılar, depolar, tersaneler, fabrikalar, gemiler ya da anıtlar veya heykeller veya eski yapıtlar veya mezarlık ve eklentileri,
4. Setler ya da felaketlere karşı kamunun korunması amacıyla yapılmış koruma araçları ve diğer yapı ya da bir kamu hizmetine ayrılan gereçler ve işaretler,
5. Kanal veya sulamaya ait her türlü doğal veya yapay su yatakları ve bu tür diğer yapılar,
6. Dikilmiş bağ çubukları veya meyveli ağaç veya fidanlar ile gezi yerleri veya alanlardaki ağaçlar,
7. Yakıcı veya patlayıcı maddeler kullanılarak motorlu taşıt araçları,

Üzerinde işlenirse failin göreceği ceza, eylemin özelliğine veya meydana gelen tehlikenin veya zararın ağırlığına veya yıkılan veya bozulan veya zarar verilen şeyin önemine veya değerine göre bir yıldan yedi yıla kadar hapis ve üçbin liradan yirmibeşbin liraya kadar ağır para cezasıdır. Ancak, 7 nci bentteki halde hapis cezası üç yıldan az olamaz.

Bu eylemler hakkında kovuşturma yapılması şikâyete bağlı değildir.

MADDE 13. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 517 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 517. — Yukarıdaki maddede belirtilen eylemler Hükümete karşı şiddet veya karşı gelme amacı ya da beş ve daha çok kişinin birleşmesiyle işlenirse, eyleme katılanlar hakkında verilen ceza birinci fıkradaki hallerde üçte bir, ikinci fıkradaki hallerde ise yarı oranında artırılır.

Bu hallerde kamu adına kovuşturma yapılır.

MADDE 14. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 15. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Cilt	Millet Meclisi		Cilt	Cumhuriyet Senatosu	
	Birleşim	Sayfa		Birleşim	Sayfa
8	32	334	43	61	562
12	69	71	73		828,838:844
	82	357:363			

I - Gereçeli 330 S. Sayılı basmayazı Millet Meclisinin 82 nci Birleşimine, 928 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosunun 73 ncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Millet Meclisi Adalet, Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/246.